

Załącznik
do Uchwały Nr XV/79/16
Rady Gminy Wizna
z dnia 12 lutego 2016 r.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI WIZNA NA LATA 2016-2023

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	3
2. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI	3
2.1. Charakterystyka ogólna miejscowości	3
2.2. Historia miejscowości	5
3. INWENTARYZACJA ZASOBÓW MIEJSCOWOŚCI	7
3.1. Środowisko kulturowe	7
3.2. Środowisko przyrodnicze	12
3.3. Gospodarka i turystyka	13
3.4. Rolnictwo	14
3.5. Infrastruktura społeczna oraz kapitał ludzki i społeczny	15
3.6. Infrastruktura techniczna i komunikacyjna	17
4. CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA MIESZKAŃCÓW	18
5. OCENA SŁABYCH I MOCNYCH STRON MIEJSCOWOŚCI	20
6. KIERUNKI ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI I PLANOWANE DZIAŁANIA	22
7. WDRAŻANIE I MONITOROWANIE	26

1. WSTĘP

Plan Odnowy Miejscowości został opracowany zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. z 2013 r. poz. 501 ze zm.).

Rozwój i odnowa obszarów wiejskich to jedno z kluczowych wyzwań, jakie stoją przed Polską w najbliższych latach. Zakłada on podejmowanie zróżnicowanych działań: kształtujących rzeczywistość wiejską w sposób zapewniający zachowanie walorów środowiskowych, dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich; aktywizujących miejscową ludność, poprawiających jakość życia m.in. poprzez rozwój infrastruktury, zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich; wpływających na wzrost atrakcyjności turystycznej tych terenów.

Plan Odnowy Miejscowości jest jednym z najważniejszych elementów odnowy wsi, jej rozwoju oraz poprawy warunków życia mieszkańców. Plan Odnowy Miejscowości Wizna jest dokumentem strategicznym, określa najważniejsze działania w sferze społeczno-gospodarczej na lata 2016-2023. Konieczność posiadania Planu Odnowy Miejscowości wynika z potrzeby wykorzystania istniejącego potencjału i szans rozwojowych. Sporządzenie i uchwalenie takiego dokumentu stanowi niezbędny warunek przy aplikowaniu o środki finansowe z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, m.in. w ramach „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020”, przede wszystkim na inwestycje mające poprawić komfort życia lokalnych społeczności.

Niniejsze opracowanie zawiera charakterystykę miejscowości, jej historię, analizę zasobów służącą przedstawieniu stanu rzeczywistego, analizę mocnych i słabych stron, planowane kierunki rozwoju, a także zakładane przedsięwzięcia wraz z szacunkowymi kosztami i harmonogramem działań.

Cele i działania zaproponowane w opracowaniu są zgodne i komplementarne z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu takimi jak Polityka Spójności Unii Europejskiej na lata 2014 - 2020, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 oraz Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2020 roku. Dodatkowo należy zaznaczyć, iż przyjęcie konkretnych zadań i kolejność ich realizacji wynika z nakreślonych przez mieszkańców obszarów potrzeb o znaczeniu priorytetowym dla poprawy jakości życia i inwentaryzacji zasobów miejscowości, identyfikacji oczekiwań mieszkańców dotyczących przyszłości mieszkańców i miejscowości.

Niniejszy plan jest dokumentem otwartym, stwarzającym możliwość aktualizacji w zależności od potrzeb społecznych i uwarunkowań finansowych. Oznacza to, że mogą być dopisywane nowe zadania, a także, że może zmienić się kolejność ich realizacji w zależności od uruchomienia i dostępu do funduszy UE.

2. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI

2.1. Charakterystyka ogólna miejscowości

Wizna jest dużą wsią gminną położoną w zachodniej części województwa podlaskiego, w powiecie łomżyńskim. Od miasta powiatowego – Łomży, dzieli ją ok. 20 km, od stolicy województwa – Białegostoku, ok. 60 km. Położona jest w sąsiedztwie drogi krajowej nr 64 łączącej drogę krajową nr 8 Warszawa – Białystok z drogą krajową nr 61 Łomża – Augustów; przebiegając przez nią drogi powiatowe: nr 1934B Piątnica Poduchowna – Drozdowo – Bronowo – Wizna oraz nr 1961B Wizna – Męczki – Jedwabne. Miejscowość posiada także gęstą sieć dróg gminnych.

Wizna położona jest nad rzeką Narwią.

Rysunek 1. Położenie Wizny w powiecie łomżyńskim i gminie Wizna

Źródło: www.gminy.pl

Rysunek 2. Mapa Wizny

Powierzchnia Wizny obejmuje 21 km², co stanowi 16% powierzchni gminy (133 km²). Według danych Urzędu Stanu Cywilnego na dzień 31 grudnia 2015 roku miejscowość zamieszkiwało 1427 osób, w tym 722 kobiet i 684 mężczyzn; gęstość zaludnienia wynosi 68 osoby/km².

Mieszkańcy miejscowości stanowią około 1/3 ogółu ludności gminy wynoszącego 4 299 osób. Wizna jest jedną z 24 miejscowości na terenie gminy, jest podzielona na 2 sołectwa: Wizna I i Wizna II. Jest największą miejscowością, siedzibą władz gminy oraz głównym ośrodkiem administracyjnym i usługowym.

Struktura użytkowania gruntów przedstawia się następująco: użytki rolne – 81%, lasy i grunty leśne – 10%, pozostałe grunty – 9%.

Mieszkańcy utrzymują się głównie z rolnictwa, jednak malowniczy krajobraz i piękne rozlewiska Narwi sprawiają, że rozwija się również turystyka i powstają gospodarstwa agroturystyczne.

2.2. Historia miejscowości

Wizna jest jedną z najstarszych osad na Mazowszu i w obecnym województwie podlaskim, dokumenty pisane i badania archeologiczne potwierdzają jej istnienie już w XI wieku. Wizna i ziemia wiska w okresie tworzenia się państwa polskiego była terenem granicznym osadnictwa mazowieckiego. Ze względu na strategiczne położenie, już w XI wieku powstał tu gród obronny – okazały drewniany zamek, umocniony izbicowym obwodem warownym z pięcioma basztami, z murowaną wieżą nad bramą wjazdową. Od połowy XII wieku Wizna była siedzibą kasztelanii, a od 1379 do 1795 roku stolicą ziemi wiskiej, która w XVI wieku obejmowała 1420 km², czyli obszar ponad 10-krotnie większy od terenu obecnej gminy. W 1370 roku Wizna otrzymała prawa miejskie, w 1390 roku erygowano parafię. W latach 1382-1401 zamek wiski był siedzibą Krzyżaków. W 1526 roku ziemia wiska została włączona do Korony i od tego czasu Wizna jako miasto królewskie i stolica ziemi wiskiej była aż do rozbiorów siedzibą starostwa grodzkiego i sądów oraz miejscem sejmików szlacheckich. W XV i XVI wieku Wizna była ważnym miastem północnego Mazowsza, prowadził wtedy ważny szlak handlowy z Litwy do Krakowa. Prowadził wtedy również szlak wodny – Narwią, a potem Wisłą płynęły do Gdańska tratwy wiozące drewno i inne dary lasu, w XIX wieku szlak ten stał się częścią trasy łączącej Wisłę z Niemnem.

W Wiźnie przebywały królowa Bona Sforza i Anna Jagiellonka, wtedy drogę na Wawel odbyły zwłoki króla Zygmunta Augusta, częstym gościem był król Stanisław August Poniatowski.

W 1664 roku rynek w Wiźnie był widownią niecodziennego zdarzenia: na stosie spłonęła Barbara Królka, oskarżona o rzucenie czarów na poborcę ziemi wiskiej Wacława Jeziorkowskiego i jego rodzinę.

W połowie XVII wieku podczas najazdu szwedzkiego miasto uległo zniszczeniu. W 1676 roku Wizna miała zaledwie 250 mieszkańców, natomiast w roku 1797 zamieszkiwało ją już 1098 osób. W XVIII wieku w ziemi wiskiej było 5 miast: Grajewo, Radziłów, Szczuczyn, Wąsosz i Wizna.

Po trzecim rozbiorze Polski Wizna znalazła się w zaborze pruskim, została przyłączona do powiatu biebrzańskiego.

Mieszkańcy Wizny aktywnie uczestniczyli w powstaniu styczniowym, brali udział w walkach, pomagali powstańcom, żywiąc ich i ukrywając. W 1867 roku car odebrał Wiźnie prawa miejskie, karząc ją w ten sposób za udział mieszkańców w powstaniu. Po utracie praw miejskich została siedzibą urzędu wójtowskiego gminy Bożejewo.

W 1860 roku Wizna miała 2573 stałych mieszkańców, w okresie międzywojennym było ich ok. 3300, wielu narodowości żydowskiej. W Wiźnie mieściła się w tamtym okresie synagoga położona nad Narwią, niedaleko obecnej szkoły.

W roku 1884 wakacje spędzała tu dwukrotna noblistka Maria Skłodowska-Curie.

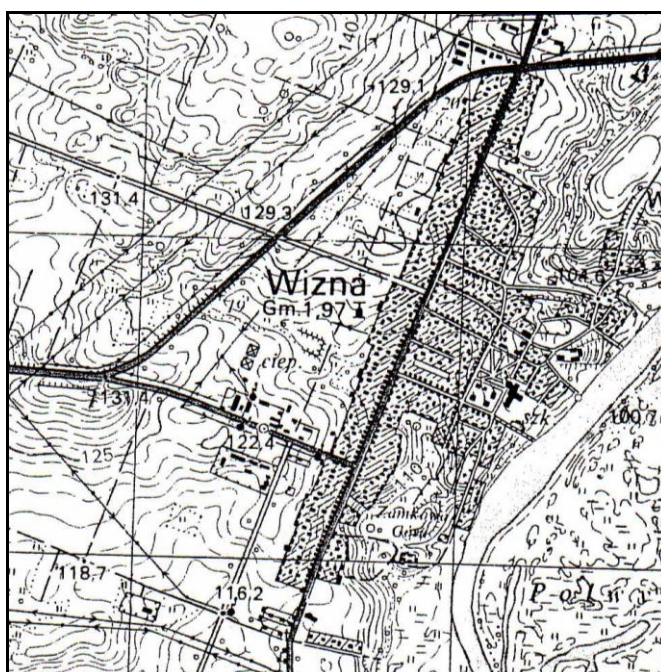
W 1939 roku w okolicy Wizny znajdował się jeden z punktów polskiej linii obronnej opartej o rzekę Narew. Dowódcą odcinka był niespełna 31-letni kapitan Władysław Raginis, którego oddział liczący 700 żołnierzy przez 3 dni powstrzymywał 43-tysięczną dywizję pancerną gen. Guderiana. Dzięki bohaterskiej obronie we wrześniu 1939 roku Wizna została nazwana przez historyków polskimi Termopilami.

W 1955 roku powstała gmina Wizna. W latach 60-ych XX wieku Wizna została zelektryfikowana, w 1963 powstał ośrodek zdrowia i punkt apteczny, w 1966 rozpoczęła działalność lecznica weterynaryjna, a w 1967 oddano do użytku nową szkołę. W 1972 roku z inicjatywy i przy pomocy mieszkańców wymieniono stare bruki na ul. Czarnieckiego. Wielu zwolenników miał

również zamiar budowy przystani i plaży przy Narwi oraz uruchomienie przeprawy promowej – zdobyto nawet pieniądze, jednak brak wykonawcy uniemożliwił realizację projektu. W 1973 roku została założona Spółdzielnia Kółek Rolniczych w Wiźnie.

Do dzisiaj przetrwał średniowieczny układ przestrzenny ulic wychodzących z prostokątnego rynku. Rynek wiski, wyznaczony przez księżną Annę Mazowiecką, jest większy niż rynek Starego Miasta w Warszawie. Dzięki opiece księżnej Anny, która przejęła władzę w Wiźnie na początku XVI wieku, miasto uzyskało nowoczesne rozplanowanie, centralne położenie rynku, od którego każdego narożnika rozchodziły się po dwie ulice, usytuowanie nowego murowanego kościoła św. Jana Chrzciciela na wzgórzu określanym mianem Ogrodów poza granicami ówczesnego miasta, a także przeznaczenie otoczenia poprzedniego kościoła św. Marka na poszerzenie wcześniej istniejącego cmentarza.

Rysunek 3. Plan miejscowości Wizna

Historyczny układ urbanistyczny podlega ochronie konserwatorskiej polegającej na:

- zachowaniu historycznego rozplanowania ulic, placów, kwartałów, bloków zabudowy i podziałów parcelacyjnych;
- konserwacji obiektów zabytkowych oraz obiektów o wartościach kulturowych wyłącznie według specjalistycznych projektów pod nadzorem konserwatora;
- dostosowaniu nowej zabudowy do istniejącej historycznej w zakresie skali, proporcji i formy brył.

W Wiźnie dominuje zabudowa zagrodowa. Wokół rynku zachowała się częściowo luźna, kalenicowa, parterowa, drewniana i murowana zabudowa pochodząca z XIX i XX wieku.

Zdjęcie 1. Drewniane domy z charakterystycznymi lukarnami w kalenicowej zabudowie wokół rynku

W zachodniej części miejscowości znajduje się charakterystyczny ciąg stodół uszeregowanych kalenicowo.

3. INWENTARYZACJA ZASOBÓW MIEJSCOWOŚCI

3.1. Środowisko kulturowe

Na terenie Wizny znajdują się interesujące obiekty historyczne oraz miejsca pamięci narodowej, a także obiekty cenne pod względem kulturowym, związane z historią tego terenu. Do najważniejszych należą:

- późnogotycki kościół parafialny p.w. św. Jana Chrzciciela; pierwotny kościół zbudowany ok. 1502 roku, został zniszczony w czasie wojen szwedzkich i odrestaurowany w 1658 roku, ponownie był remontowany po pożarze, który wybuchł ok. 1720 roku, 17 sierpnia 1944 roku został wysadzony przez wycofujących się Niemców; obecna świątynia zbudowana w latach 1951-58 jest rekonstrukcją kościoła w jego pierwotnym gotyckim kształcie, murowana z cegły z użyciem kamieni polnych do budowy fundamentów, bryła kościoła jest osadzona na planie prostokąta z bocznymi absydami i chórem na balkonie, wewnątrz stanowią trzy nawy – główna i dwie boczne niższe od niej o jedną trzecią; w kościele warto obejrzeć barokowy obraz Adoracja Dzieciątka z I połowy XVIII wieku oraz wyciągnięte z gruzów wysadzonego kościoła: rzeźbę św. Anny Samotrzeć z 1609 roku, barokową rzeźbę Boga Ojca z XVII wieku, krucyfiks z późnogotycką rzeźbą Chrystusa z początków XVI wieku;

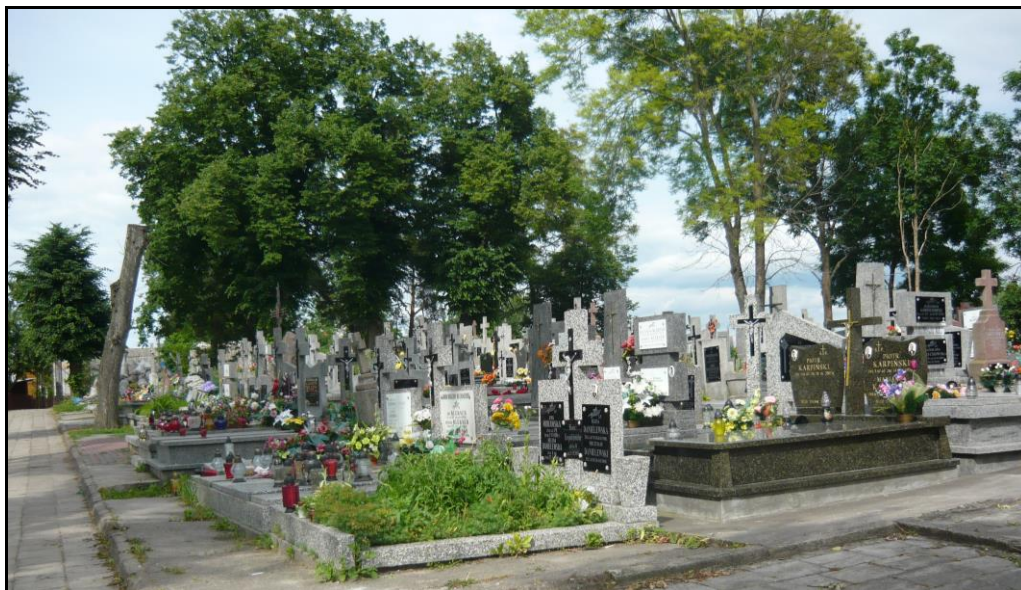
Zdjęcie 2. Kościół parafialny p.w. św. Jana Chrzciciela w Wiznie

- barokowa dzwonnica zbudowana ok. 1650 roku staraniem proboszcza wiskiego Wincentego Szultza, zbudowana z cegły na planie prostokąta, dwukondygnacyjna z namiotowym dachem zwieńczonym cebulastą iglicą z krzyżem, znajdują się w niej dzwony z XVI i XVIII wieku oraz sygnaturka z 1889 roku; na ścianie dzwonnicy umieszczona jest tablica z planem sytuacyjnym „Reduty pod Wizną” oraz płaskorzeźby z postaciami kpt. Witolda Kiewlicza i kpt. Władysława Raginisa;

Zdjęcie 3. Barokowa dzwonnica

- cmentarz rzymskokatolicki z początku XX wieku mieszczący się w miejscu wczesnośredniowiecznego podgrodzia;

Zdjęcie 4. Cmentarz rzymskokatolicki w Wiźnie

- kaplica cmentarna z 1929 roku wzniesiona na miejscu pierwotnego kościoła parafialnego św. Marka z 1390 roku;

Zdjęcie 5. Kaplica cmentarna

- murowana kapliczka neoklasycystyczna przy ulicy Czarnieckiego z 1889 roku zbudowana na miejscu spalonej w 1709 roku przez Szwedów kaplicy św. Wawrzyńca;

Zdjęcie 6. Kapliczka przy ul. Czarnieckiego

- grodzisko zwane Górą Zamkową lub Górą Bony, które jest świetnym punktem widokowym, miejsce wczesnośredniowiecznego grodu, na którym istniał drewniany zamek, zbudowany prawdopodobnie w czasach księcia Janusza I, czyli w II połowie XIV wieku, wykorzystywany w XVIII wieku jako siedziba Sądu Grodzkiego, został rozebrany pod koniec XIX wieku.

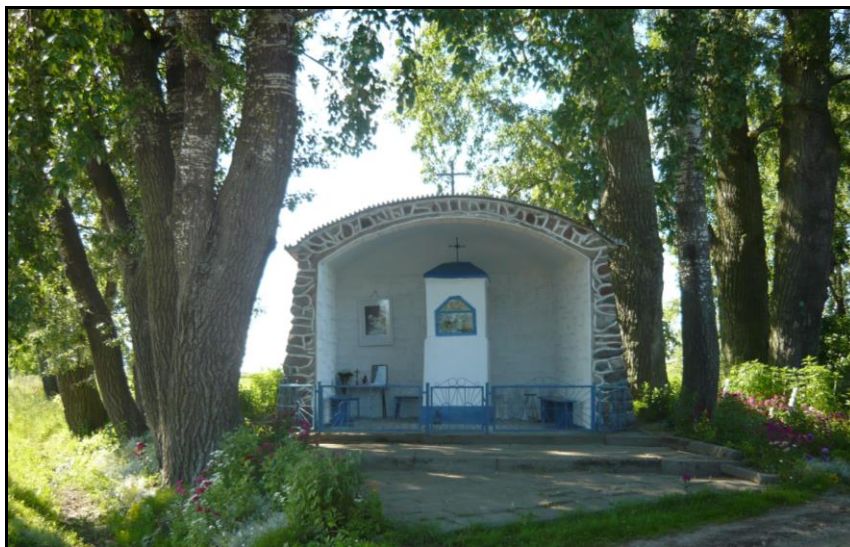
Zdjęcie 7. Widok na Górę Zamkową od strony rzeki Narew

Ponadto warte obejrzenia są domy mieszkalne drewniane i murowane z końca XIX i początku XX wieku.

Do rejestru zabytków wpisany jest układ urbanistyczny Wizny.

Warto również zobaczyć znajdującą się przy drodze z Wizny do Srebrzowa kapliczkę, na jej szybie w 1996 roku pojawił się wizerunek Matki Boskiej z Dzieciątkiem, który przyjeżdżali oglądać ludzie z całego kraju. Kapliczka stoi pomiędzy drzewami – pomnikami przyrody, w zbudowanej w

1996 roku grocie z polnych kamieni. Zgodnie z legendą w miejscu tym stała kiedyś szubienica, na której tracono przestępców napadających na flisaków i okradających ich z towaru.

Zdjęcie 8. Kapliczka przy drodze z Wizny do Srebrowa

Od kilku lat w Wiźnie organizowany jest w czerwcu festyn pod nazwą Noc Świętojańska. Jest to, odbywająca się na terenie boiska szkolnego, impreza o charakterze sportowo-rekreacyjnym, w trakcie której odbywa się m.in. tradycyjne puszczanie wianków na wodę, konkurs na najdłuższy warkocz, poszukiwanie kwiatu paproci, zawody sportowe dla dzieci i młodzieży oraz wiele innych atrakcji.

Również od kilku lat organizowany jest Gminny Konkurs Recytatorski Polskiej Poezji Patriotycznej dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjum organizowany przez Zespół Szkół w Wiźnie, natomiast finansowany ze środków Biblioteki Publicznej w Wiźnie.

Corocznie we wrześniu organizowany jest Złot Pamięci Września 1939, którego głównym punktem jest Apel Poległych pod pomnikiem Obrońców Odcinka Wizna Samodzielnej Grupy Operacyjnej Narew.

Zdjęcie 9. Pomnik Obrońców Odcinka Wizna Samodzielnej Grupy Operacyjnej Narew znajdujący się w parku w Wiźnie

W Wiźnie istnieje Izba Pamięci, w której zgromadzone są pamiątki z okresu II wojny światowej, głównie dotyczące bitwy pod Wizną. Dawniej mieściła się ona w budynku Szkoły jednak ze względu na wielkość pomieszczenia, które było nieodpowiednie, aby można było właściwie wyeksponować zgromadzone eksponaty została przeniesiona do odrębnego budynku zwanego Izba Pamięci.

W Wiźnie do 2012 roku istniał Zespół Śpiewaczy, który powstał w 2005 roku. Zespół starał się przywrócić tradycję i zainteresować młodzież starymi zwyczajami i obrzędami charakterystycznymi dla tego regionu. Brał czynny udział w krzewieniu kultury i kultywowaniu tradycji na szczeblu zarówno regionalnym jak też ogólnopolskim. Posiadał w swoim dorobku wiele nagród i wyróżnień.

W Wiźnie działa Wiźnieńskie Towarzystwo Wędkarskie i Ekologiczne organizujące w pierwszy weekend lipca i sierpnia maratony wędkarskie, w których bierze udział ok. 30 trzyosobowych drużyn.

Upowszechnianiem kultury fizycznej zajmuje się istniejący od 1999 roku uczniowski klub sportowy oraz Klub Sportowy Skra Wizna działający od 1993 roku, grający obecnie w Klasie Okręgowej Seniorów Grupa II. Największym osiągnięciem klubu był awans w 2008 roku do IV Ligi Podlaskiej piłki nożnej.

3.2. Środowisko przyrodnicze

Wizna, jak całe województwo podlaskie, położona jest na terenie Zielonych Płuc Polski. Leży nad rzeką Narew, w otulinie Biebrzańskiego Parku Narodowego i sąsiaduje z Łomżyńskim Parkiem Krajobrazowym Doliny Narwi. Część gruntów miejscowości Wizna zostało włączonych do Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 (obszar Dolina Biebrzy).

Stosunkowo bogata rzeźba terenu uwarunkowana jest różnicami wzniesień, wysokości względne pomiędzy poszczególnymi formami morfologicznymi dochodzą do kilkudziesięciu metrów. Duże jest również zróżnicowanie nachylenia terenu – od prawie płaskich form dolinowych do ponad 15%. Dzięki tak ukształtowanej rzeźbie terenu istnieją liczne naturalne punkty widokowe, z których można podziwiać panoramę okolicy. Atrakcyjność krajobrazową wzbogacają wody powierzchniowe, głównie rzeka Narew, która w tej części doliny silnie meandruje. Wahania stanów wód w stacji wodowskazowej w Wiźnie zawierają się pomiędzy 200 a 479 cm, przy średnim rocznym stanie wynoszącym 349 cm. Nieuregulowane koryto rzeczne sprawia, że co roku w okresie wiosennych roztopów rzeka wylewa na rozległe tereny terasy zalewowej.

Zdjęcie 10. Rozlewiska Narwi w okolicy Wizny

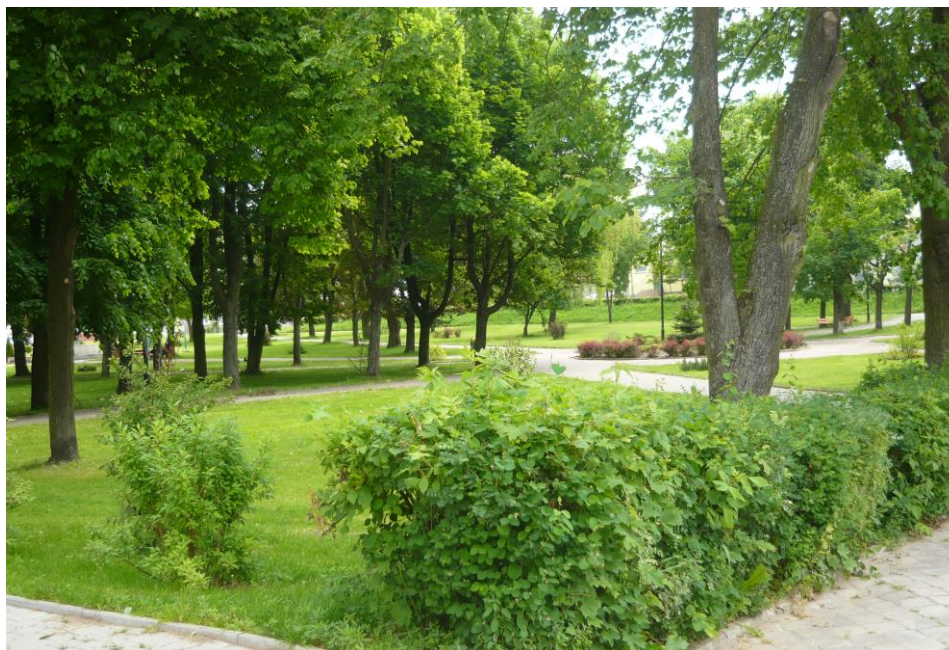
Szatę roślinną, obok powszechnie występujących gatunków, tworzą rzadkie formy roślinne znajdujące się pod ścisłą ochroną, zwiększające atrakcyjność turystyczną i krajobrazową terenu. Są to zbiorowiska roślinne boru mechowiskowego i borealnej świerszczyny oraz: brzoza niska, gnieźnik

leśny, goryczka wąskolistna, grązel żółty, kocanki piaszkowe, lilia złotogłów, turówka wonna, widłak jałowcowy, szachownica kostkowała, fiołek torfowy, wełnianeczka alpejska, wierzba borówkolistna.

Unikalna fauna terenu jest najliczniej reprezentowana przez ptaki. Różnorodność naturalnych siedlisk roślinnych sprawia, że jest to doskonale miejsca bytowania wielu gatunków ptaków, w tym również lęgowych, których część zagrożona jest wyginięciem i wpisana do Polskiej Czerwonej Księgi oraz na Europejską Czerwoną Listę Zwierząt Zagrożonych Wyginięciem. Dolina Narwi jest jedną z nielicznych w Polsce ostoju dla bataliona, dubelta i wodniczki.

Pomnikami przyrody są, rosnące przy drodze Wizna – Srebrowo, 3 topole białe o obwodach pni od 385 do 420 cm i wysokości ok. 23 m.

W centrum Wizny znajduje się park o powierzchni 9400 m².

Zdjęcie 11. Park wiejski w centrum Wizny

3.3. Gospodarka i turystyka

W Wiźnie działa 64 podmioty gospodarcze, w większości prowadzące działalność jednoosobową. Największym podmiotem gospodarczym działającym na terenie miejscowości jest firma handlowo-usługowa „Olimpia” posiadająca w Wiźnie 2 sklepy i zatrudniająca najwięcej pracowników.

W Wiźnie działa Spółdzielnia Kółek Rolniczych oferująca usługi rolnicze dla miejscowej ludności; posiada również stację diagnostyczną i stację paliw. Druga stacja paliw zlokalizowana jest w sąsiedztwie drogi krajowej nr 64 przy wjeździe do Wizny.

Mieszkańcy miejscowości zajmują się głównie rolnictwem, ale rozwijają się również usługi turystyczne, głównie agroturystyka. W Wiźnie istnieje 5 kwater agroturystycznych:

- Kazimierza Ptaszyńskiego przy ul. Jana Pawła II 12,
- Zenona Borawskiego przy ul. Czarnieckiego 109,
- Marii Ostrowskiej przy ul. Kopernika 12,
- Aliny i Krzysztofa Karpińskich przy ul. Czarnieckiego 39A,
- Henryka i Barbary Borawskich przy ul. Kombatantów.

Wszystkie należą do Biebrzańsko-Narwiańskiego Towarzystwa Agroturystycznego ŁOŚ, mającego siedzibę w Wiźnie i skupiającego łącznie 33 gospodarstwa agroturystyczne.

Gospodarstwa agroturystyczne, poza noclegami i wyżywieniem, oferują swoim gościom również: łowienie ryb, zbieranie grzybów, ognisko lub grilla, kurs dojenia krów, wypiek chleba, przejażdżkę bryczką lub kulig zimą, spływy kajakami i łodzią, przeprawy promem i puchówką, piesze wyprawy szlakami przez bagna, zwiedzanie zabytkowych obiektów i ciekawych miejsc historycznych, zimą piesze wycieczki po zamrzniętych bagnach, rozpoznawanie śladów zwierząt, trasy narciarskie oraz imprezy integracyjne przy kominku z pokazem slajdów.

Usługi hotelowe w Wiźnie świadczy również zajazd Kasztelan Wiski, nawiązujący stylem budynków, wnętrz i ogrodu do siedziby kasztelanów z XV-XVI wieku.

Usytuowanie Wizny z dala od ośrodków wielkiego przemysłu sprawia, że środowisko naturalne jest nieskażone i sprzyja rekreacji oraz aktywnemu wypoczynkowi. Atmosfera naturalnego środowiska, jaką stwarza rzeka Narew sprawia, że Wizna jest wspaniałym miejscem rekreacji i wypoczynku cenionym zarówno przez wędkarzy jak też całe rodziny, które nad brzegami rzeki organizują sobie biwaki i pikniki.

Wizna posiada dogodne warunki dla aktywnego wypoczynku m.in. dzięki mającym tu początek 4 szlakom turystycznym:

- pieszy niebieski: Wizna – Góra Strękowa – Laskowiec – Barwik – Olszowa Droga – Goniądz – Dolistowo – Jagłowo – Trzyrzeczki – Jałowo – Lipsk długości 130,7 km,
- pieszo-rowerowy żółty: Wizna – Burzyn – Twierdza Osowiec – Goniądz długości 64,3 km,
- rowerowy Wizna – Burzyn – Brzostowo – Radziłów – Klimaszewnica – Białaszewo – Ruda – Pieńczykówek – Ciszewo – „Las Grzędy” – Orzechówka – śluza Sosnowo długości 130,7 km,
- kajakowy Wizna – Łomża.

Ponadto planowane jest utworzenie ścieżek rowerowych.

Wizna stanowi również świetne miejsce wypadowe do zwiedzenia położonych niedaleko: Biebrzańskiego Parku Narodowego (5 km), Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi (7 km), Narwiańskiego Parku Narodowego (30 km), rezerwatu Czerwone Bagno (80 km), Schronu kapitana Raginisa (8 km), Muzeum Przyrodniczego w Drozdowie (25 km), Rezerwatu przyrody Kalinowo (26 km), synagogi w Tykocinie (35 km), Skansenu Kurpiowskiego w Nowogrodzie (38 km), Muzeum Rolnictwa w Ciechanowcu (65 km), twierdzy w Osowcu (50 km).

3.4. Rolnictwo

Wizna, podobnie jak cała gmina, ma charakter rolniczo-turystyczny. Ponad 80% powierzchni zajmują użytki rolne, wśród których zdecydowaną większość (prawie 68%) stanowią grunty orne; 32% powierzchni użytków rolnych zajmują łąki i pastwiska, a tylko niewiele ponad 0,1% – sady.

Na terenie Wizny znajduje się 597 gospodarstw rolnych. Zdecydowaną większość (74%) stanowią gospodarstwa małe – 247 gospodarstw zajmuje powierzchnię mniejszą niż 1 ha, 195 posiada powierzchnię pomiędzy 1 a 5 ha; gospodarstw średnich (pomiędzy 5 a 15 ha) jest 122 (20%), natomiast gospodarstw dużych, zajmujących powierzchnię większą niż 15 ha, jest tylko 33 (6%), z czego tylko 6 posiada powierzchnię większą niż 30 ha.

Rolnictwo jest głównym źródłem utrzymania mieszkańców. Gleby są zróżnicowane, ich jakość nie jest zbyt wysoka, dlatego też dominują uprawy zbóż. Obfitość łąk i pastwisk przyczyniła się do popularności hodowli bydła mlecznego. Poza tym rolnicy zajmują się również hodowlą trzody chlewnej i w mniejszym stopniu innych gatunków zwierząt.

3.5. Infrastruktura społeczna oraz kapitał ludzki i społeczny

W Wiźnie mają siedzibę: Urząd Gminy, poczta, bank, Spółdzielnia Kółek Rolniczych, lecznica weterynaryjna, ośrodek zdrowia, apteka, Zespół Szkół w Wiźnie, biblioteka publiczna, kościół parafialny.

Dobrze rozwinięta jest sieć sklepów rozmieszczonych w sposób dogodny zarówno dla mieszkańców Wizny jak też innych klientów, których działa 19 na terenie miejscowości. W Wiźnie działa 5 sklepów spożywczych lub spożywczo-przemysłowych, 10 z odzieżą używaną, 3 z artykułami rolno-przemysłowymi i 1 z artykułami przemysłowymi. Na terenie miejscowości działa także piekarnia. Ponadto w każdy poniedziałek na urządzonym placu targowym w centrum miejscowości odbywa się targ.

W centrum Wizny usytuowany jest Urząd Pocztowy oraz oddział Banku Spółdzielczego w Piątnicy, obsługujące mieszkańców całej gminy.

Zdjęcie 12. Bank Spółdzielczy

W Wiźnie funkcjonują mieszczące się w jednym budynku i pod jedną nazwą Zespół Szkół w Wiźnie w skład, którego wchodzi: szkoła podstawowa z oddziałem przedszkolnym oraz jedyne w gminie gimnazjum.

W roku szkolnym 2015/2016 w Zespole Szkół w Wiźnie uczy się 293 uczniów, w tym 140 w szkole podstawowej, 112 w gimnazjum oraz 41 w oddziale przedszkolnym. W szkole pracuje 35 nauczycieli.

Podstawową opiekę zdrowotną zapewnia mieszkańcom Gminny Ośrodek Zdrowia. Ośrodek jest jednostką organizacyjną Zakładu Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Łomży, którego organem założycielskim i nadzorującym jest Rada Powiatu Łomżyńskiego. W skład GOZu wchodzi: gabinety lekarza rodzinnego, stomatologa oraz gabinet rehabilitacji. W budynku ośrodka mieści się również apteka.

Zdjęcie 13. Gminny Ośrodek Zdrowia

Bazę sportową miejscowości tworzą: boisko szkolne, na którym mecze rozgrywa również miejscowy klub piłkarski, sala gimnastyczna przy szkole oraz hala sportowa.

Opieką socjalną zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, obejmujący swoją działalnością ponad 10% mieszkańców gminy.

Nad bezpieczeństwem publicznym zarówno Wizny jak i całej gminy czuwają policjanci z komisariatu w Jedwabnem i punktu przyjęć interesantów w samej Wiźnie.

W Wiźnie działa również Ochotnicza Straż Pożarna, skupiająca obecnie 44 członków, w tym 19 czynnych. Została założona w roku 1904 pod nazwą Ochotniczej Straży Ogniowej, na jej czele stanął założyciel Czesław Kuberski. Jednostka posiada bazę w postaci remizy w wielofunkcyjnym budynku, w którym mieści się również Urząd Gminy i Gminna Biblioteka Publiczna.

Zdjęcie 14. Budynek wielofunkcyjny, w którym mieści się remiza OSP, Urząd Gminy i biblioteka

Wyposażenie OSP stanowią:

- 4 samochody: Jelcz, Mercedes, Star Man (wszystkie należą do Krajowego Systemu Ratownictwa Drogowego), Volkswagen Transporter,
- Ciągnik Farmer,
- zestawy do: ratownictwa drogowego, ratownictwa medycznego, ochrony dróg oddechowych,
- 2 agregaty prądotwórcze, pług do odśnieżania, 2 piły do drewna i 2 piły do betonu, pompa szlamowa, pompa półszlamowa, wentylator i pompa pływająca Niagara.

Struktura wiekowa wsi przedstawia się następująco:

- 384 osób w wieku 0 – 25 lat,
- 500 osób w wieku 25 – 50 lat,
- 543 osób w wieku 50 lat i więcej.

W mieszkańcach tkwi duży potencjał, który sprawia, że są oni jednym z podstawowych zasobów miejscowości.

3.6. Infrastruktura techniczna i komunikacyjna

Wizna ma korzystne położenie komunikacyjne; w jej granicach znajduje się ok. 3,85 km drogi krajowej nr 64 Piątnica – Jeżewo łączącej drogi krajowe nr 8 Warszawa – Białystok i nr 61 Łomża – Augustów oraz ok. 2,3 km drogi powiatowej nr 1934B Piątnica Poduchowna – Drozdowo – Bronowo – Wizna (ul. Czarnieckiego). Ponadto sieć drogową tworzą drogi gminne: nr 105611B Wizna – Ruś o nawierzchni bitumicznej wykonana w technologii potrójnego powierzchniowego utrwalenia, nr 105612B Wizna – Babieniec, nr 105618B Wizna – Rutki, nr 105625B Wizna – Bronowo – wszystkie o nawierzchni żwirowej oraz drogi w większości o nawierzchni asfaltowej (z nielicznymi wyjątkami o nawierzchni żwirowej), będące pod zarządem gminy, czyli wszystkie ulice w Wiźnie: ul. Łomżyńska (droga gminna nr 105624B), ul. 1000-lecia (droga gminna nr 105626B), ul. 35-lecia, ul. Cmentarna (droga gminna nr 105629B), ul. Jana Pawła II (droga gminna nr 105630B), ul. Kombatantów, ul. Kopernika, ul. Krótka, ul. Mickiewicza (droga gminna nr 105627B), ul. Nadnarwiańska, ul. Nadrzeczna, ul. Obrońców Wizny, ul. Ogrodowa (droga gminna na działkach nr 1175 i 1240), ul. Pawła z Wizny (droga gminna nr 105631B), ul. Plac kpt. Raginisa (droga gminna nr 105628B), ul. Polna, ul. Senatorska, ul. Szkolna, ul. Zastodolna (droga gminna nr 172031B) i ul. Zamkowa. Drogami gminnymi w obrębie Wizny są także droga nr 172029B zlokalizowana na działce nr 54, droga nr 172024B zlokalizowana na działce nr 1428 od ulicy Czarnieckiego do drogi krajowej nr 64 oraz droga nr 172030B zlokalizowana na działce nr 963. Stan techniczny znajdujących się na terenie miejscowości odcinków drogi powiatowej jest niezadowalający ze względu na fakt, iż ich nawierzchnia od wielu lat nie była ulepszana. Natomiast nawierzchnia drogi krajowej oraz części dróg gminnych i części dróg będących pod zarządem gminy jest dobra i tylko nieznaczna ich ilość posiada złą nawierzchnię, co powoduje, że nośność niektórych dróg jest niższa niż określają to warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie, a niewielka ich część posiada nawierzchnię żwirową.

Na terenie Wizny znajdują się trzy przystanki autobusowe. Wizna posiada połączenia autobusowe ze wszystkimi większymi wsiami gminy, kilkanaście w ciągu dnia z miastem powiatowym – Łomżą oraz stolicą województwa – Białymstokiem. Przez Wiznę kursują również autobusy, którymi można dotrzeć bezpośrednio do Warszawy, Gdańska, Kętrzyna, Kołobrzegu, Mrągowa, Olsztyna, Ostrołki, Przasnysza i Szczecina.

Mieszkańców Wizny w wodę zaopatruje wodociąg zbiorowy „Wizna”, który dostarcza wodę również wsiom: Boguszki, Małachowo, Męczki, Ruś, Rutkowskie, Sambory, Sieburczyn, Wierciszewo, Zanklewo. Ujęcie wody dla niego składa się z jednej studni wierconej (głębiny) usytuowanej na działce znajdującej się w odległości około 70 metrów od stacji uzdatniania wody znajdującej się w centralnej części Wizny przy ul. Kopernika. Studnia SW2 jest podstawową i zapewnia zaopatrzenie w wodę ww. miejscowości. Studnia SW1 nie jest w pełni sprawna, brak źródła zasilania oraz znaczna odległość od stacji na razie eliminują ją jako źródło wody, także rezerwowe. Zasoby eksploatacyjne wynoszą 97 m³/h, wykorzystywane są jednak tylko w 65%. W Wiźnie istnieje ponadto studnia głębinowa na terenie Spółdzielni Kółek Rolniczych. Sieć wodociągowa na terenie

Wizny posiada długość 7 km i ponad 300 przyłączy wodociągowych o łącznej długości około 5,5 km, z których korzysta 1400 osób; jest wykorzystywana w 75%. Infrastrukturą wodociągową zarządza Spółdzielnia Kółek Rolniczych. Poziom zwodociągowania Wizny wynosi 96%.

Wizna jest jedyną miejscowością w gminie posiadającą kanalizację. Długość sieci kanalizacyjnej wynosi ponad 10 km, liczba przykanalików – ponad 300. Oczyszczaniem pochodzących z sieci kanalizacyjnej ścieków zajmuje się mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków SBR Biogest zlokalizowana w odległości ok. 200 metrów od południowych zabudowań miejscowości. Oczyszczalnia posiada przepustowość 200 m³/dobę, jednak średnia roczna wielkość oczyszczonych ścieków oscyluje w granicach 80 m³/dobę. Infrastrukturą kanalizacyjną zarządza Spółdzielnia Kółek Rolniczych w Wiźnie. Poziom skanalizowania Wizny wynosi 93%.

Miejscowość Wizna objęta jest systemem zbiórki odpadów stałych. Raz w miesiącu odpady są odbierane przez firmę wybraną w drodze przetargu. Od lipca 2013 roku istnieje możliwość odbioru odpadów segregowanych. Odpady komunalne są wywożone do Zakładu Przetwarzania i Unieszkodliwiania Odpadów w miejscowości Czartoria w gm. Miastkowo.

Zaopatrzenie w energię elektryczną jest wystarczające. Wizna zaopatrywana jest w energię elektryczną ze stacji transformatorowej 110/15 kV (GPZ) w Wiźnie, która jest zasilana liniami napowietrznymi 110 kV krajowego systemu sieci WN. W Wiźnie istnieje 11 stacji transformatorowych, w większości są to słupowe stacje transformatorowe typu ŻH, STS i STSa. Sieć elektroenergetyczna jest w zadowalającym stanie technicznym.

W sieci ciepłowniczej działa kilka kotłowni zbiorczych, którymi objęte są budynki użyteczności publicznej, zaś pozostała zabudowa posiada kotłownie indywidualne lub piece grzewcze, podstawowym paliwem grzewczym jest węgiel i drewno.

Wizna nie ma podłączenia do sieci gazociągowej, mieszkańcy korzystają z butli gazowych z propanem-butanem.

4. CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA MIESZKAŃCÓW

W Wiźnie obszarem o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców oraz sprzyjającym nawiązywaniu kontaktów społecznych jest centrum miejscowości, czyli rynek z zachowanym średniowiecznym układem przestrzennym wychodzących z niego ulic: Cmentarnej, Zamkowej, 1000-lecia, Mickiewicza, Jana Pawła II, Pawła z Wizny i Senatorskiej.

Rysunek 4. Centrum miejscowości Wizna

Przy samym rynku (placu kpt. Raginisa) i niektórych ulicach wychodzących z jego narożników znajdują się ważne dla miejscowej społeczności obiekty. Przy placu kpt. Raginisa mieści się Urząd Gminy, ośrodek zdrowia, apteka, poczta, bank, zespół szkół oraz większość znajdujących się w miejscowości sklepów, a także plac, na którym w każdy poniedziałek odbywa się targ.

Zdjęcie 15. Budynek Zespołu Szkół w Wiźnie

Przy ulicy Mickiewicza zlokalizowane są 3 sklepy, w tym największy w Wiźnie sklep Olimpia (jedyne samoobsługowy).

Zdjęcie 16. Sklep Olimpia przy ul. Mickiewicza w Wiźnie

Ulica Pawła z Wizny prowadzi do kościoła parafialnego, natomiast ulica Cmentarna – na cmentarz (kościół parafialny, znajdująca się obok niego kaplica oraz część cmentarza są obiektami wpisanymi do rejestru zabytków). Wszystkie te miejsca są bardzo często odwiedzane przez mieszkańców, część również przez turystów, dlatego ważne jest, aby zarówno drogi i chodniki, jak też parkingi znajdujące się w obrębie tych miejsc były w dobrym stanie technicznym. Obecny stan techniczny części parkingu zlokalizowanego przy ul. Plac kpt. Raginisa, w sąsiedztwie budynku Urzędu Gminy jest dobry (zostały wyremontowane przy udziale środków PROW 2007-2013), co powoduje, że osoby zmotoryzowane korzystające z wyżej wymienionych obiektów mogą zostawiać na nim swoje pojazdy bez obaw o ich uszkodzenie. Remont parkingu poprawił również estetykę miejscowości, podobnie jak remont chodników. Wyremontowane chodniki poprawiły bezpieczeństwo korzystających z nich mieszkańców i turystów, ponieważ właściwa nawierzchnia w dobrym stanie technicznym zmniejsza prawdopodobieństwo urazów nóg (np. skręceń). Nadal jednak część chodników zlokalizowanych na ulicach Wizna wymaga remontu.

5. OCENA SŁABYCH I MOCNYCH STRON MIEJSCOWOŚCI

Mocne strony:

- położenie na terenie Zielonych Płuc Polski, w otulinie Biebrzańskiego Parku Narodowego oraz w sąsiedztwie Parku Krajobrazowego Doliny Narwi,
- atrakcyjne warunki przyrodniczo-krajobrazowe,
- korzystne położenie przy drodze krajowej nr 64,
- dobrze rozwinięty układ dróg umożliwiający dojazd do wszystkich miejscowości gminy,
- dobre połączenia komunikacyjne z Łomżą i Białymstokiem oraz innymi miastami w Polsce,
- bogata historia, wysokie walory kulturowe – liczne zabytki, ciekawe miejsca, zachowany historyczny układ urbanistyczny, zachowane tradycyjne budownictwo,
- walory wędkarskie Narwi,
- dobrze rozwinięta sieć wodociągowa i kanalizacyjna, istnienie oczyszczalni ścieków,
- dobre zaopatrzenie w energię elektryczną,

- warunki sprzyjające rozwojowi turystyki,
- warunki sprzyjające rozwojowi agroturystyki i rolnictwa ekologicznego,
- istnienie obiektów sportowych, miejsc zabaw dla dzieci i siłowni zewnętrznych,
- zasoby siły roboczej, zwłaszcza mężczyzn,
- istnienie Zespołu Szkół składającego się ze: szkoły podstawowej i gimnazjum,
- możliwość uzyskania na poziomie podstawowym, gimnazjum i średnim wykształcenia w Wiźnie,
- istnienie Gminnego Ośrodka Zdrowia zabezpieczającego podstawowe potrzeby medyczne mieszkańców,
- niewystępowanie przemysłu będącego źródłem zanieczyszczenia środowiska naturalnego.

Słabe strony:

- niski standard techniczny części dróg,
- zły stan chodników przy niektórych ulicach,
- zanieczyszczenie środowiska obszarów położonych przy drodze krajowej,
- brak sieci gazowej,
- słabo rozwinięta baza turystyczno-gastronomiczna,
- zbyt mała w stosunku do potencjału liczba kwater agroturystycznych,
- niewystarczająca liczba gospodarstw ekologicznych,
- systematyczny spadek liczby ludności,
- zmniejszanie się liczby osób w wieku produkcyjnym,
- niski poziom wykształcenia mieszkańców,
- niewystarczająca liczba miejsc pracy,
- brak zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego ograniczający wielkość produkcji rolnej,
- niewykorzystywanie bogactwa rzemiosła i folkloru do promocji.

Szanse:

- rozwój przyjaznej środowisku turystyki pieszej, rowerowej i wodnej;
- rozwój wędkarstwa,
- utworzenie ścieżek dydaktycznych,
- rozwój agroturystyki i ekoturystyki oraz turystyki pobytowej i kwalifikowanej (kajakarstwo, ornitologia, wędkarstwo),
- rozwój podstawowej infrastruktury turystycznej (punkty gastronomiczne, pole biwakowe, kąpielisko, przystań wodna, wypożyczalnia kajaków),
- rozwój infrastruktury sportowej,
- podniesienie poziomu wykształcenia,
- budowa gazociągu magistralnego wysokiego ciśnienia,
- przebudowa i modernizacja dróg w celu zapewnienia odpowiednich standardów,
- rozwój rolnictwa ekologicznego i gospodarstw agroturystycznych,
- możliwość pozyskiwania środków z funduszy unijnych i innych źródeł zewnętrznych na dofinansowanie inwestycji,
- stworzenie systemu promocji turystycznej,
- wzbogacenie oferty kulturalnej,
- generowanie miejsc pracy w Wiźnie,
- uaktywnienie mieszkańców,
- rozwój wypoczynku sezonowego dla dzieci i młodzieży (kolonie, zimowiska).

Zagrożenia:

- ograniczenia w rozwoju wynikające z położenia na terenach prawnie chronionych,
- starzenie się ludności,
- migracja młodych poza teren gminy,
- ograniczone środki finansowe na budowę i modernizację infrastruktury,
- okresowe trudności ze zbytem produktów rolnych,
- zanieczyszczenie wód ograniczające możliwości kąpielowe,
- niewystarczająca ilość środków finansowych na prowadzenie działalności sportowej,
- brak odpowiedniej bazy do prowadzenia działań kulturalnych.

6. KIERUNKI ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI I PLANOWANE DZIAŁANIA

Realizacja zaplanowanych zadań przyczyniających się do odnowy Wizny służy również osiągnięciu celów szczegółowych rozwoju miejscowości, którymi są:

- poprawa estetyki i podniesienie atrakcyjności turystycznej miejscowości,
- wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich,
- poprawa estetyki i podniesienie atrakcyjności turystycznej miejscowości,
- poprawa stanu infrastruktury,
- podniesienie standardu życia mieszkańców,
- rozwijanie działalności rekreacyjno-sportowej,
- zaspokojenie potrzeb społecznych mieszkańców.

Plan będzie realizował zadania odnoszące się do sześciu priorytetów wyznaczonych dla unijnej polityki rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014 – 2020, a mianowicie:

1. Ułatwianie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich.
2. Poprawa konkurencyjności wszystkich rodzajów gospodarki rolnej i zwiększenie rentowności gospodarstw rolnych.
3. Poprawa organizacji łańcucha żywnościowego i promowanie zarządzania ryzykiem w rolnictwie.
4. Odtwarzanie, chronienie i wzmacnianie ekosystemów zależnych od rolnictwa i leśnictwa.
5. Wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach: rolnym, spożywczym i leśnym.
6. Zwiększanie włączenia społecznego, ograniczanie ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich.

Rozwojowi Wizny sprzyjać będzie realizacja działań przedstawionych w poniższej tabeli.

Tabela 1. Zadania inwestycyjne i przedsięwzięcia aktywizujące społeczność lokalną planowane do realizacji w miejscowości Wizna w latach 2016 – 2023

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Szacunkowy koszt zadania w PLN	Planowany termin realizacji	Źródło pozyskania środków	Cel zadania	Przeznaczenie
1.	Przebudowa dróg gminnych w Wiźnie: - ul. Kopernika, - ul. Pawła z Wizny, - ul. Nadnarwiańska, - ul. Szkolna, - ul. Ogrodowa, - ul. Cmentarna - ul. Jana Pawła II, - ul. Obrońców Wizny, - ul. Mickiewicza, - ul. Kombatantów, - ul. Zastodolna	1 500 000	2016-2023	PROW oraz środki własne gminy Wizna	Poprawa bezpieczeństwa i podniesienie komfortu korzystania z drogi, krótszy i łatwiejszy dostęp do usług publicznych, poprawa stanu infrastruktury transportowej, poprawa estetyki miejscowości	Poprawa infrastruktury technicznej miejscowości
2.	Remont chodników w Wiźnie przy następujących ulicach: - ul. Nadnarwiańska, - ul. Szkolna, - ul. Ogrodowa, - ul. Jana Pawła II	900 000	2016-2023	PROW oraz środki własne Gminy Wizna	Poprawa komfortu korzystania z chodników, poprawa estetyki miejscowości	Poprawa infrastruktury technicznej miejscowości
3.	Przebudowa drogi powiatowej ul. Czarnieckiego w m. Wizna	500 000	2016-2023	PROW oraz środki własne gminy Wizna	Poprawa bezpieczeństwa i podniesienie komfortu korzystania z drogi, krótszy i łatwiejszy dostęp do usług publicznych, poprawa stanu infrastruktury transportowej, poprawa estetyki miejscowości	Poprawa infrastruktury technicznej miejscowości
4.	Przebudowa drogi gminnej ul. Kombatantów do ul. Polnej wraz z budową ścieżki rowerowej	350 000	2016-2023	PROW oraz środki własne gminy Wizna	Poprawa bezpieczeństwa i podniesienie komfortu korzystania z drogi, krótszy i łatwiejszy dostęp do usług publicznych, poprawa stanu infrastruktury transportowej, poprawa estetyki miejscowości	Poprawa infrastruktury technicznej miejscowości
5.	Przeprawa promowa przez rzekę Narew w m. Wizna – ul. Kopernika	100 000	2016-2023	PROW oraz środki własne Gminy	Poprawa infrastruktury turystycznej	Poprawa funkcji turystycznej miejscowości

				Wizna		
6.	Rozwój systemu selektywnej zbiórki odpadów	100 000	2016-2023	PROW oraz środki własne gminy Wizna	Poprawa podstawowych usług na terenie miejscowości	Funkcja ekologiczna
7.	Tworzenie i urządzenie tras rowerowych oraz punktów obserwacyjnych fauny i flory	300 000	2016-2023	PROW oraz środki własne Gminy Wizna	Zwiększenie atrakcyjności turystycznej	Poprawa funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej i turystycznej miejscowości
8.	Budowa pasażu spacerowego ulicą Pawła z Wizny od centrum Wizny w kierunku rzeki Narew oraz ustawienie tablic informacyjnych dla turystów	160 000	2016-2023	PROW oraz środki własne Gminy Wizna	Kształtowanie ładu przestrzennego, rozwój funkcji turystyczno-rekreacyjnych	Poprawa funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej i turystycznej miejscowości
9.	Budowa przystani dla kajaków przy rzece Narew w m. Wizna w ciągu pasażu spacerowego	60 000	2016-2023	PROW oraz środki własne Gminy Wizna	Poprawa infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej, poprawa atrakcyjności turystycznej i wypoczynkowej	Poprawa funkcji turystycznej miejscowości
10.	Urządzenie terenu i utworzenie pól namiotowych (sanitariaty, natryski) w m. Wizna	250 000	2016-2023	PROW oraz środki własne Gminy Wizna	Poprawa infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej, poprawa atrakcyjności turystycznej i wypoczynkowej	Poprawa funkcji turystycznej miejscowości
11.	Promocja regionu i gminy poprzez organizację imprez okolicznościowych	80 000	2016-2023	PROW oraz środki własne Gminy Wizna	Promocja miejscowości i przyciągnięcie większej liczby turystów	Poprawa atrakcyjności turystycznej miejscowości
12.	Opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Wizna	90 000	2017-2023	Środki własne Gminy Wizna	Kształtowanie ładu przestrzennego	Zapewnienie ładu przestrzennego
13.	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Wizna	500 000	2017-2023	PROW oraz środki własne gminy Wizna	Poprawa podstawowych usług na terenie miejscowości	Zaspokojenie potrzeb społecznych i funkcja ekologiczna
14.	Budowa ogniw fotowoltaicznych i kolektorów słonecznych w miejscowości Wizna	50 000	2016-2023	PROW oraz środki własne gminy Wizna	Poprawa podstawowych usług na terenie miejscowości	Zaspokojenie potrzeb społecznych i funkcja ekologiczna
15.	Urządzenie miejsc do wypoczynku przy ścieżkach rowerowych w m. Wizna	40 000	2016-2023	PROW oraz środki własne Gminy Wizna	Poprawa infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej	Poprawa funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej i turystycznej miejscowości

Większość inwestycji przedstawionych w Planie Odnowy Miejscowości Wizna jest zgodna z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, konkretnie z działaniem Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich. Wszystkie zaplanowane inwestycje realizowane będą przez Gminę Wizna, spełniają więc wymóg dotyczący beneficjenta, którym w przypadku tego działania mogą być m.in. gminy. Zgodność co do zakresu działania i kryteriów dostępu przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Zgodność określonych inwestycji z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich	Inwestycje z Planu Odnowy Miejscowości Wizna
<i>Działanie Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich</i>	
Zakres działania	
Poddziałanie: Inwestycje związane z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycje w energię odnawialną i w oszczędzanie energii:	
Gospodarka wodno-ściekowa	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Wizna
Budowa lub modernizacja dróg lokalnych	a) Przebudowa dróg gminnych w Wiźnie: - ul. Kopernika, - ul. Pawła z Wizny, - ul. Nadnarwiańska, - ul. Szkolna, - ul. Ogrodowa, - ul. Cmentarna - ul. Jana Pawła II, - ul. Obrońców Wizny, - ul. Mickiewicza, - ul. Kombatantów, - ul. Zastodolna, b) Przebudowa drogi powiatowej ul. Czarnieckiego w m. Wizna.
Budowa ogniw fotowoltaicznych i kolektorów słonecznych w miejscowości Wizna	
Poddziałanie: Inwestycje w tworzenie, ulepszanie lub rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji i kultury oraz powiązanej infrastruktury obejmuje m.in. operacje:	
Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne lub kształtowanie przestrzeni publicznej	a) Przeprawa promowa przez rzekę Narew w m. Wizna – ul. Kopernika b) Budowa pasażu spacerowego ulicą Pawła z Wizny od centrum Wizny w kierunku rzeki Narew oraz ustawienie tablic informacyjnych dla turystów, c) Budowa przystani dla kajaków przy rzece Narew w m. Wizna w ciągu pasażu spacerowego, d) Tworzenie i urządzenie tras rowerowych oraz punktów obserwacyjnych fauny i flory, e) Remont chodników w Wiźnie przy następujących ulicach: - ul. Nadnarwiańska, - ul. Szkolna, - ul. Ogrodowa, - ul. Jana Pawła II.
Kryteria dostępu	
Realizacja projektu w miejscowości należącej do gminy wiejskiej	Miejscowość Wizna leży na terenie gminy wiejskiej Wizna

Plan Odnowy Miejscowości Wizna jest również zgodny z Projektem Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2016-2022 dla Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania „Sąsiedzi”, konkretnie z jej

celem ogólnym: „2. Wzrost atrakcyjności obszaru LGD” oraz celami szczególnymi: „2.1. Poprawa stanu infrastruktury służącej ożywieniu społeczno-gospodarczemu” i „2.2. Poprawa jakości życia mieszkańców w zgodzie z ochroną środowiska”. Realizacja zakładanych celów ma prowadzić do osiągnięcia następujących rezultatów: wzrostu liczby osób korzystających z nowopowstałych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury rekreacyjnej, sportowej, turystycznej, kulturalnej i technicznej, wzrostu liczby osób odwiedzających objęte wsparciem miejsca należące do dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne, wzrost powierzchni utworzonej i zrekultywowanej przestrzeni otwartej na obszarach wiejskich oraz wzrost liczby inicjatyw/działań związanych z ekologią i ochroną lokalnego środowiska przyrodniczego.

Osiągnięciu powyższych wskaźników służyć ma realizacja następujących rodzajów przedsięwzięć:

- budowa, przebudowa ogólnodostępnej (niekomercyjnej) infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej, kulturalnej i technicznej na obszarze LGD,
- rewitalizacja małej skali,
- inwestycje kierunkowe w zakresie funkcji turystycznych i kulturalnych obiektów z wyłączeniem funkcji jedynie sakralnej,
- inwestycje z zakresu infrastruktury społecznej,
- podniesienie świadomości mieszkańców w zakresie ochrony środowiska/ekologii.

7. WDRAŻANIE I MONITOROWANIE

Wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości Wizna rozpocznie się od wprowadzenia go w życie uchwałą Rady Gminy Wizna.

System wdrażania Planu Odnowy Miejscowości realizowany będzie w oparciu o system wdrażania pomocy strukturalnej Unii Europejskiej i w oparciu o dokumenty strategiczne Gminy Wizna.

Monitorowanie każdego przedsięwzięcia, czyli dbanie o prawidłowy jego przebieg przez cały czas jego trwania, polega na systematycznym zbieraniu, zestawianiu i ocenie informacji rzeczowych i finansowych w postaci wskaźników, które opisują jego postęp i efekty. W monitorowaniu będą brały udział wszystkie podmioty realizujące poszczególne projekty oraz komórki organizacyjne Urzędu Gminy zaangażowane we wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości.